

Відділ освіти Олександрівської селищної ради
Кропивницького району Кіровоградської області
Комунальний заклад позашкільної освіти
«Олександрівський центр дитячої та юнацької творчості»

***Формування загального розвитку особистості
засобами хореографічного мистецтва***

Автор: Соколовська Світлана Миколаївна,
керівник зразкового хореографічного
колективу «Калинонька»

селище Олександрівка, 2024 р.

Рух поєднаний з музикою, та створювання образу є найкращим засобом саморозкриття людини, тому що являє собою єдиний вид мистецтва, який впливає водночас і на фізичний і на емоційний стан людини. В основі його походження лежить непереборне прагнення людини до ритмічного руху, потреба висловити свої емоції засобами пластики, гармонійно пов'язуючи рух і музику.

Педагогічний процес в зразковому художньому танцювальному колективі «Калинонька» будує таким чином, щоб вихованці, здобуваючи знання, опановуючи навички і вміння, одночасно формують свій світогляд, набувають кращі погляди і риси характеру.

У виборі методів, форм роботи використовую найбільш доцільні з урахуванням віку дітей, їх спеціальної підготовки, рівня емоційної чуйності, наявності інтересу до хореографічного мистецтва. Захоплення і натхнення – джерело інтелектуального зростання особистості. Якщо навчання супроводжується яскравими і хвилюючими враженнями, пізнання стає дуже міцним і необхідним. Заняття стають цікавими, і тоді дитина бачить результати своїх зусиль у творчості.

З метою підвищення ефективності виховної роботи використовую проблемну методику. На відміну від традиційної, коли дітям повідомляється «готова» інформація навчання, проблемна методика пропонує більш активну розумову і емоційну діяльність. У процесі занять пропоную дітям доповнити танцювальну комбінацію або скласти її повністю, виконати той чи інший рух, що не стосується їх програми навчання. Важливо, щоб дитина змогла застосувати свої знання, бажання в здійсненні задуманого. Заохочую їх творчу ініціативу, адже самі діти, стаючи старшими, допомагають мені у роботі з молодшими вихованцями.

На початковому етапі роботи надаю перевагу елементарним знанням дітей, роблячи для них невелику постановочну роботу на нескладних танцювальних елементах. Це надає стимул дітям у навчально-тренувальній роботі, привчає їх до сценічної поведінки, до відповідальності за своє виконання. Конкретні успіхи приносять радість дітям. І, навпаки, відсутність радісної творчої роботи робить її безсистемною, безперспективною.

З метою розвитку творчого потенціалу особистості та врахування художніх інтересів і переваг, періодично застосовую ситуації вибору дітьми різнорівневих за складністю завдань.

Формуючи ключові компетентності засобами хореографії здійснюю зв'язки з літературою, суспільствознавством, музикою, математикою, природознавством, народознавством, здоров'ям та фізичною культурою, історією. Такі широкі паралелі та асоціації сприяють вихованню естетико – екологічної свідомості, почуття патріотизму, громадянської позиції.

Організацію художньої діяльності забезпечую добором методичних прийомів, що викликають у вихованців бажання творчості. До них належать:

1. Показ – це змістовний розчленований, точний показ руху самим педагогом.

2. Зразок – це правильне емоційне, виразне і красиве виконання педагогом завдання, яке він ставить перед дітьми. Це метод цілісної вправи. Після показу йде аналіз і повторний показ педагогом. Після цього діти повторюють побачене.
3. Словесний метод – це вміння користуватися словом.
4. Музичний супровід, як методичний прийом. Коли дитина слухає, у неї виникають певні думки, почуття, образи, збагачується емоційна сфера.
5. Ігровий метод змагання. Підбираю таку гру, зміст якої передбачає змагання за краще виконання завдання.
6. Метод виховання підсвідомої діяльності. Цей метод починається з дошкільного віку і відбувається шляхом накопичення вражень – слухових, зорових, чуттєвих.

В своїй практиці застосовую:

- **домінантне заняття**, в якому домінує, переважає один із видів хореографічного мистецтва і яке, зазвичай, вміщує вправи класичного екзерсису або образно-ігрові;

- **комплексне заняття**. У ньому залучаю дітей до комплексу видів хореографічного мистецтва. Залежно від віку дітей у занятті використовую комплекс засобів: елементи класичної системи танцю, українські народні танці, танці народів світу, естрадні та ін.;

- **інтегроване заняття**. У ньому ставлю завдання як на ознайомлення дітей із новим матеріалом, так і на розучування, закріплення, повторення і творче удосконалення. Таким чином відбувається процес узгодження, об'єднання хореографічного мистецтва і його функцій у житті людини;

- **заняття – постановку** присвячую, головним чином, завданням постановки танцю. На цьому занятті ознайомлюю із новим матеріалом, формую початкові вміння. Танець не подаю у готовому вигляді, а він народжується на основі музики, за моїм задумом і у співтворчості з дітьми;

- **заняття - тренінг** (“спеціальний тренувальний режим”) використовую на повторення і закріплення навичок виконання хореографічного репертуару;

- **заняття – презентація** є підсумковим заняттям. Це заняття на узагальнення дитячого досвіду хореографічної діяльності. На ньому переважає самостійна діяльність дітей;

- **самостійно-творче заняття “Після дії”** - це заняття на вільне і творче оперування дитиною набутим досвідом, як таке, що відбувається після святкових виступів. Пропоную дітям творчі імпровізації на основі набутого досвіду виконавства(краще, якщо музичний твір пропонується ще невідомий дітям.

-**заняття-екскурсія** - заняття для закріплення раніше набутих знань і вмінь, що супроводжується постановкою проблемного питання, над вирішенням якого вихованці будуть працювати протягом заняття.

В пріоритеті ставлю **інтегровані** заняття, під час яких поєднуються різні види мистецтв і як результат партнерські виступи на концертах. Так були створені постановки з народним художнім фольклорним колективом «Джерельце», художнім колективом «Здорово».

Творче поєднання здоров'язміцнюючих і здоров'язберігаючих технологій на заняттях хореографічного колективу дозволяє збільшити рухову

активність, покращити фізичне, психічне, моральне здоров'я гуртківців. Під час занять використовую: ароматерапію, «доріжку здоров'я», «чаї здоров'я» Застосування здоров'язберігаючих технологій на заняттях є складовою оздоровчо-профілактичної роботи в закладі позашкільної освіти.

Також підвищую ефективність навчання в колективі шляхом використання інформаційних технологій у навчальному процесі в поєднанні з традиційними методами навчання:

- подорож по мережі інтернет, відвідування танцювальних сайтів;
- використання навчальних відео – програм.

Для відстеження особистісного розвитку вихованця, хід опанування ним навчального матеріалу використовую формувальне оцінювання, яке є інтерактивним оцінюванням прогресу вихованців, що дає змогу відповідним чином адаптувати освітній процес. Техніки формувального оцінювання: візуальні («чотири кути», «сигнали руками»); усні («вимірювання температури», «незакінчені речення»); рухові («інсценізація», «бліц – побачення»).

Цікавими, на мою думку, інноваційними прийомами є: «відстрочена відгадка» - на початку даю загадку (дивовижний факт), відгадку до якого, ключ до розуміння буде надано в процесі заняття; «фантастичне припущення» - доповнюю реальну ситуацію фантастикою; «навчи іншого» - кожен гуртківець має змогу виступити в привабливій для себе ролі керівника гуртка.

Показником творчого зросту дітей у танцювальному мистецтві – є участь у різноманітних концертах, фестивалях, конкурсах; проведення відкритих занять.

Виходячи з багаторічного практичного досвіду роботи з дітьми, вважаю, що дітям важливо дати грамотну і систематичну підготовку на заняттях хореографії з впровадженням інноваційних технологій навчання: мотиваційний, змістовий, операційний, оцінювальний. Застосування інноваційних методів під час проведення занять на хореографічному гуртку дає те, що гуртківці розвивають почуття впевненості в собі, почуття відповідальності, практичні навички та творчі здібності, навчаються виробляти наполегливість при розв'язанні проблем і досягненні успіху, а також розвивають здатність ефективно працювати в команді, формувати навички спілкування, творчого вирішення проблем.

Кожна дитина – унікальний світ, який потребує від педагога використання не стандартного, а особливого педагогічного «ключика». «Знати дитину – це та найголовніша точка, де стикаються теорія і практика педагогіки, де сходяться всі нитки педагогічного керівництва дитячим колективом». В.О. Сухомлинський Конспекти занять:

- «Розвиток музикальності. Ігрова творча подорож - екскурсія до осіннього лісу»:

https://docs.google.com/document/d/1dtwi09zhQILNrJTjcz0UgA5tvOUp6Pd2/edit?usp=drive_link&ouid=103043189339158423512&rtpof=true&sd=true

- «Робота над створенням сценічного образу в народному танці»

<https://docs.google.com/document/d/1i3PTpJtXcRM9mqMp0SjaTnwLa5EdQZt0/edit?usp=sharing&ouid=103043189339158423512&rtpof=true&sd=true>

- «Де козак, там і слава. Український танок «Гопак»

<https://docs.google.com/document/d/1Xcho9riHFCFYklVL833zhbrcNy0daMtX/edit?usp=sharing&ouid=103043189339158423512&rtpof=true&sd=true>